

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **B., s.r.o.** so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou A., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti povinnému **J. V.**, bývajúcemu v Č., **o vymoženie 302,71 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 5 Er 173/2009, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 29. októbra 2013 sp. zn. 9 CoE 38/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Povinnému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Súdny exekútor požiadal exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov – ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe rozhodcovského rozsudku z 27. februára 2009 sp. zn. B. Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri R., a.s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Exekučný súd uvedenej žiadosti vyhovel a 8. apríla 2009 poveril exekútora vykonaním exekúcie.

Okresný súd Senica uznesením z 24. októbra 2012 č.k. 5 Er 173/2009-20 exekučné konanie zastavil; súdному exekútorovi nepriznal náhradu trov exekúcie. V odôvodnení uviedol, že právna predchodkyňa oprávnenej a povinný uzavreli zmluvu o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Súčasťou ich zmluvného dojednanja bola rozhodcovská doložka, ktorú si spotrebiteľ osobitne nevyjednal, a ktorá splývala s ostatnými ustanoveniami tejto formulárovej zmluvy.

Spotrebiteľ nemal pri robení tohto právneho úkonu reálnu možnosť ovplyvňovať jeho obsahové náležitosti a mal možnosť buď zmluvu ako celok (vrátane rozhodcovskej doložky) prijať alebo neprijať. Táto doložka vytvorila v neprospech spotrebiteľa nerovnováhu práv a povinností účastníkov spotrebiteľskej zmluvy aj z toho dôvodu, že spotrebiteľovi sa v jej dôsledku odoprela ochrana poskytovaná ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Dodávateľom vopred naformulovaná rozhodcovská doložka pre prípad sporu účastníkov úverovej zmluvy stanovovala, že ich spor bude riešený v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom, ktorý zvolil a do úverovej zmluvy uviedol sám dodávateľ. Rozhodcovská doložka s takýmito dôsledkami je ustanoveniami § 53 ods. 1 a 4 Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách považovaná za neplatnú. Za neprípustnú (nekalú) ju považuje aj Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“). Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý z tohto dôvodu nie je vykonateľný exekučný titul. Exekučné konanie preto zastavil.

Uvedené uznesenie napadla odvolaním oprávnená. Krajský súd v Trnave uznesením z 29. októbra 2013 sp. zn. 9 CoE 38/2013 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Konštatoval, že súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ zisťoval, či úverová zmluva neobsahuje neprijateľnú podmienku. Túto otázku bol oprávnený riešiť bez ohľadu na to, či spotrebiteľ ako účastník rozhodcovského konania využil všetky možnosti vyplývajúce mu zo zákona. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvého stupňa realizoval svoje oprávnenie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku). Aj podľa názoru odvolacieho súdu má v danom prípade rozhodcovská doložka charakter neprijateľnej podmienky, ktorá v právach a povinnostiach zmluvných strán spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a súd prvého stupňa ju opodstatnene považoval za neplatnú. Z týchto dôvodov je správny tak záver súdu prvého stupňa, že označený rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul (§ 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku), ako aj záver, že uvedená okolnosť je dôvodom pre zastavenie exekučného konania.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním. Uviedla, že súdy v danom prípade: a) rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), b) rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie

konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.), c) odňali oprávnenej možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), d) konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a e) svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Na odôvodnenie svojich tvrdení dovolateľka uviedla, že rozhodcovská doložka bola síce iniciovaná dodávateľom, uzatvorená bola ale na základe slobodnej vôle oboch konajúcich, nezakladá nerovnováhu práv jej účastníkov a je platná. Navyše, právna predchodkyňa oprávnenej (banka) uzavretím predmetnej rozhodcovskej doložky len plnila svoju povinnosť v zmysle § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „zákon č. 483/2001 Z.z.“) ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov (teda i zo zmlúv o úvere) budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa zákona o rozhodcovskom konaní. Vzhľadom na to, že rozhodcovská doložka bola uzavretá platne, bol rozhodcovský súd oprávnený vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý je vzhľadom na to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Keďže nebol podaný návrh na preskúmanie platnosti rozhodcovskej doložky, vykazuje postup súdov znaky procesnej vady v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p. Pokiaľ súdy znovu posudzovali platnosť rozhodcovskej doložky, ktorá už bola právoplatne posúdená v označenom rozhodcovskom rozsudku, porušili zásadu *res iudicata*; tým došlo k vade konania v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. Z dovolania vyplýva aj dovolacia námietka, že slovenský preklad čl. 3 ods. 3 bod 1 písm. q/ Smernice je chybný. Napokon dovolateľka uviedla, že „nesprávnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie“ bola oprávnenej odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Oprávnená v dovolaní, ktorým napadla uznesenie Krajského súdu v Trnave z 29. októbra 2013 sp. zn. 9 CoE 38/2013, nesprávne uviedla, že ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené prvostupňové uznesenie zamietajúce žiadosť

súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Zo spisu vyplýva, že Okresný súd Senica žiadosť exekútora nezamietol, ale na jej podklade vydal súdnemu exekútorovi požadované poverenie (viď poverenie z 8. apríla 2009 na č.l. 10 spisu). Dovolateľka v nadväznosti na túto nesprávnosť nenáležite žiada, aby dovolací súd „zmenil napadnuté uznesenie tak, že súdneho exekútora poverí vykonaním exekúcie“. Napriek týmto nesprávnostiam dovolací súd – so zreteľom na obsah dovolania – vychádzal v dovolacom konaní z toho, že dovolanie vyjadruje celkovú nespokojnosť oprávnenej s tým, že nedošlo k nútenému výkonu označeného rozhodcovského rozsudku a že zastáva názor, v zmysle ktorého pre súdmi zvolaný postup neboli dané procesné predpoklady.

Dovolací súd pripomína, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla oprávnená dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo, preto prípustnosť jej dovolania z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 11. marca 2013 sp. zn. 3 Cdo 70/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 63/2013 a 3 Cdo 30/2013, 12. júna 2013 sp. zn. 3 Cdo 44/2013, 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 94/2013, 25. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 92/2013 a 3 ECdo 135/2013, 3. októbra 2013 sp. zn. 3 ECdo 198/2013 a z 28. októbra 2013 sp. zn. 3 ECdo 192/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. S prihliadnutím na požiadavku procesnej ekonomiky preto najvyšší

súd na odôvodnenia týchto rozhodnutí v podrobnostiach poukazuje s tým, že sa s nimi stotožňuje aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prekážku rozsúdenej veci (§ 237 písm. d/ O.s.p.) pre exekučné konanie netvorí rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, lebo rozhodcovské konanie nemá charakter exekučného konania,
2. ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá len na tie prípady, v ktorých súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebol podaný žiadny návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu (oprávnená ale podala návrh na vykonanie exekúcie),
3. pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu, pričom oboznamovanie s obsahom listín zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania sa nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného,
4. pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor so spotrebiteľom prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012),
5. postup banky nezodpovedal v danom prípade § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z., lebo rozhodcovská doložka nebola naformulovaná tak, aby založila právomoc rozhodcovského súdu zriadeného bankami alebo ich záujmovým združením (viď § 67 ods. 1 a 2 zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku a o doplnení a zmene niektorých zákonov),
6. nedôvodná a irelevantná je aj námietka oprávnenej, že slovenský preklad Smernice nie je správny.

K týmto záverom dospel najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul. Dovolací súd poukazuje na to, že Občiansky zákonník účinný od 1. januára 2008 za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r/ považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne

v rozhodcovskom konaní. Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzatvorenej po 31. decembri 2007 (úverová zmluva bola v danom prípade uzavretá 9. septembra 2008) alebo vo všeobecných podmienkach inkorporovaných v zmluve, ktorá nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok mohol byť exekučným titulom.

Nad rámec vyššie uvedeného dovolací súd uvádza, že ani vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nezakladá prekážku *res iudicata* pre rozhodnutie, ktoré exekučný súd v neskoršom štádiu exekučného konania založí na zistení, že exekučný titul pripojený k návrhu na vykonanie exekúcie nie je vykonateľný (obdobne vid' napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 34/2013). Aj Ústavný súd Slovenskej republiky zaujíma v tomto smere obdobné závery. Exekučný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že exekučný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania *ex offio* skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania (IV. ÚS 56/2012, II. ÚS 421/2011, IV. ÚS 262/2011).

Dovolateľkou namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998) a nesprávnosť právnych záverov, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolací súd poznamenáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 uviedol, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. Na doloženie aktuálnosti tohto právneho náhľadu na danú problematiku dovolací súd uvádza, že Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 opätovne zaujal stanovisko k tomu, či prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia (ne)zakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pričom zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený

skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“.

Vzhľadom na to, že sa v dovolacom konaní nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol jej procesne neprípustné dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal povinnému náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na jej priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. júna 2014

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková